

Eija Kivistö

**Nuorten kokemukset ja asenteet parisuhdeväkivaltaan
Seinäjoen seudulla**

Opinnäytetyö

Kevät 2012

Sosiaali- ja terveystieteiden yksikkö

Hoitotyön koulutusohjelma

Sairaanhoitaja (AMK)

Seinäjoen ammattikorkeakoulu
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Sisältö

1	JOHDANTO	6
2	NUORUUS.....	7
2.1	Nuorten ystävyys- ja parisuhteet	7
2.2	Nuorison hyvinvoinnin uhkatekijät	8
3	KOKEMUS JA ASENTEET	9
3.1	Kokemus	9
3.2	Asenteet.....	9
4	PARISUHDEVÄKIVALTA JA PERHEVÄKIVALTA	11
4.1	Lainsäädäntö	11
4.2	Parisuhdeväkivalta	12
4.3	Parisuhdeväkivallan muodot	14
4.4	Perheväkivallan seuraukset	15
4.5	Perheväkivallasta selviäminen	17
5	OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET, TARKOITUS JA TUTKIMUSONGELMAT	19
6	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	20
6.1	Määrällinen tutkimusmenetelmä.....	20
6.2	Pohjanmaa-hanke	21
7	NUORISON PARISUHDEVÄKIVALLAN KOKEMUKSET JA ASENTEET – KYSELYN TULOKSET	23
7.1	Kyselyyn osallistujien taustatietoja	23
7.2	Vanhempien välinen perheväkivalta.....	23
7.3	Nuoriin kohdistunut perheväkivalta	24
7.4	Nuorten omat kokemukset parisuhdeväkivallasta	25
7.5	Nuorten asennoituminen parisuhdeväkivalltaan	28
8	JOHTOPÄÄTÖKSET	32
8.1	Nuorten kokemuksia perheväkivallasta	32
8.2	Nuorten kokemukset parisuhdeväkivallasta	33

8.3 Nuorten asennoituminen parisuhdeväkivaltaan	33
9 POHDINTA	34
9.1 Eettisyys ja luotettavuus.....	34
9.2 Oma pohdinta.....	36
LÄHTEET	38
LIITTEET	42

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Sosiaali- ja terveysalan yksikkö

Koulutusohjelma: Hoitotyön koulutusohjelma

Suuntautumisvaihtoehto: Sairaanhoidtaja (AMK)

Tekijä: Eija Kivistö

Työn nimi: Seinäjoen seudun nuorten kokemuksia ja asennoitumista parisuhdeväkivaltaan

Ohjaajat: Katriina Kuhalampi THM, lehtori, Hilikka Majasaari THM, lehtori

Vuosi: 2012 Sivumäärä: 51 Liitteiden lukumäärä: 4

Opinnäytetyö oli Välittäjä 2009:n Pohjanmaa- hankkeen tarpeisiin tehty määrällinen kyselytutkimus Seinäjoen seudun nuorten kokemuksista ja asennoitumisesta parisuhdeväkivaltaan Pohjanmaa-hanke käyttää tutkimuksen tuloksia nuorille suunnatun väkivallan vastaisen työn kehittämiseen. Aihe on ajankohtainen, sillä väkivalta nuorten keskuudessa on lisääntynyt etenkin tyttöjen osalta.

Opinnäytetyön tavoitteena oli kyselyn avulla tuottaa tietoa ja luoda pohjaa Pohjanmaa -hankkeen väkivallan vastaisen työn kehittämiseksi. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa Seinäjoen alueen nuorten kokemuksia parisuhdeväkivallasta ja asennoitumisesta parisuhdeväkivaltaan.

Opinnäytetyössä tehty kysely osoitti nuorten miesten joutuneen nuoria naisia useammin parisuhdeväkivallan kohteeksi. Kyselyyn osallistuneet asennoituivat kielteisesti parisuhdeväkivaltaan. Nuorten naisten asennoituminen parisuhdeväkivaltaan oli vielä kielteisempää kuin nuorten miesten.

Avainsanat: Nuoriso, parisuhdeväkivalta, väkivallan muodot, perheväkivalta, kokemus, asenne, asennoituminen.

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Health Care and Social Work

Degree program: Nursing Degree

Specialization: Nurse (BSN)

Author: Eija Kivistö

Title of Thesis: Seinäjoki area experiences and attitudes towards domestic violence from young people point of view.

Supervisors: Katriina Kuhalampi MNSc, Senior Lecturer,

Hilkka Majasaari MNSc, Senior Lecturer

Year: 2012 Number of pages: 51 Number of appendices: 4

This thesis is made from a need of the Välittäjä 2009 Pohjanmaa-project. They required a quantitative survey from the attitudes and experiences towards intimate partner violence of the young people from Seinäjoki area. The Pohjanmaa-project uses this study to develop antiviolence work that is aimed at young people. This thesis is topical, because the practice of violence among young people has increased, especially among girls.

The aim of the thesis is based on a quantitative survey to provide information and create a foundation of an anti-violence work for Pohjanmaa-project.

The purpose of the thesis to find out how young people in the Seinäjoki area have experienced intimate partner violence, and how they take a stand towards intimate violence in all its forms. From the knowledge gained from the survey it can be evaluated what kind of information young people need. The Pohjanmaa-project aims to develop its violence prevention work in such a way that young people are willing to receive the information.

The quantitative survey showed that men experience more intimate partner violence than women. The survey participants reacted negatively towards intimate partner violence. Women's attitudes towards intimate partner violence were even more negative than men.

Keywords: Youth, intimate partner violence, forms of violence, domestic violence, experience, stance.

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aihe oli nuorten kokemukset parisuhdeväkivallasta ja asennoituminen parisuhdeväkivaltaan ja sen eri muotoihin. Opinnäytetyö on määrällinen tutkimus. Mittarina käytettiin lomakekyselyä, joka tehtiin Seinäjoen alueen yli 18-vuotiaille opiskelijoille.

Toimeksiantaja on Välittäjä 2009:n Pohjanmaa-hanke. Opinnäytetyö tehtiin Pohjanmaa-hankkeen väkivallan vastaisen nuorille suunnatun työn kehittämisen pohjaksi. Pohjanmaa-hankkeen kehittää päihde- ja mielenterveystyötä, johon väkivallan vastainen työ kuuluu yhtenä osa-alueena. Hankkeen yhteyshenkilöltä saatiin paljon hyviä vinkkejä, mistä löytyy tietoa aiheesta. Häneltä saatiin useita väitöskirjoja, joita pystyttiin hyödyntämään opinnäytetyön teoriaperustan rakentamisessa.

Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjaston kautta käytettiin pääasiassa Plarihakua, jonka avulla löytyi kotimaisia kirjoja, artikkeleita ja väitöskirjoja myös sähköisessä muodossa.

Opinnäytetyön tavoitteena oli kyselyn avulla tuottaa tietoa ja luoda pohjaa Pohjanmaa-hankkeen väkivallan vastaisen työn kehittämiseksi. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa Seinäjoen alueen nuorten kokemuksia parisuhdeväkivallasta ja asennoitumisesta parisuhdeväkivaltaan.

Vuonna 2005 on tilastoitu kaikkiaan 4109 perheväkivallan uhria, joista naisia oli 3195 tapausta. Nuoria naisia oli uhreina 236 15- 20-vuotiaissa, ja 574 tapausta 21- 29-vuotiaiden naisten ikäryhmässä. Vuonna 1997 lukumäärä oli 119 tapausta, joten tilastoitujen tapausten määrä on kasvanut. Miesten osuus tilastoiduissa tapauksissa oli 11 %, eli 270 tapausta. (Perheväkivalta, 2006.[Verkkosivusto].) Vuonna 2008 tehdyn tutkimuksen mukaan esimerkiksi fyysisen väkivallan kokeminen parisuhteessa nuorten keskuudessa oli kuitenkin yleisempää pojille kuin tytöille (Salmi, 2009 a.)

2 NUORUUS

Nuoruus siirtymäkautena lapsuudesta aikuisuuteen sisältää niin fyysisiä kuin psyykkisiä muutoksia (Nurmirinta, Leppämäki & Horppu 2009, 72). Nuoruusikään kuuluu erilaisia kehitystehtäviä, joista osa liittyy fyysiseen kypsyymiseen. Osan kehitystehtävien tavoitteina on parisuhteen rakentaminen, uran valitseminen ja yleisesti itsenäisen elämän aloittaminen. (Nurmirinta ym. 2009, 76.) Nuori ihminen herää etsimään omaa itseään sisäisten voimien kasvamisen ja yksilöllisen tunteen kasvamisen kautta. Näin nuori löytää ikävaiheeseen kuuluvan oman identiteettiin. (Dundefelt 1997,247.)

Suomen väkiluvusta 15- 29-vuotiaita nuorten osuus oli vuoden 2009 lopussa 18,7 %. Nuoruudesta on monenlaisia määritelmiä, se on ikävaihe lapsuuden ja aikuisuuden välillä. Ikämääritykset lainsäädännössä ja erilaisissa tilastoissa ovat varsin erilaisia. Nuorisolaissa nuoriksi määritellään alle 29-vuotiaat. Yleisesti nuoruuden katsotaan alkavaksi oppivelvollisuuden päättymisestä 16-vuotiaana. Työttömyystilastoissa nuoriksi luetaan 15- 24-vuotiaat. Nuoriksi viljelijöiksi katsotaan lain mukaan alle 40-vuotiaat. (Nuorista Suomessa 2010.[Verkkosivusto].)

2.1 Nuorten ystävyys- ja parisuhteet

Nuoruusiässä haetaan omaa kaveripiiriä, joka kuuluu osaltaan vanhemmista irrottautumisprosessiin. Ikätoverit ovat nuorelle tarpeellisia myös nuoren identiteetin kehityksen kannalta. (Ivanoff ym. 2001, 104 -105.)

Seurustelusuhteet auttavat nuorta vahvistamaan nuoren identiteettiä. Seurustelusuhteen kautta nuori kokeilee uuden ihmissuhteen luomista. Seurustelusuhteessa nuori myös oppii ymmärtämään suhteen ylläpitämiseen vaadittavia taitoja. (Ivanoff ym. 2001, 104 -105.)

Ystävyys- ja parisuhteet nuoruusiällä kehittävät nuoren kykyä katsoa asioita toisen ihmisen näkökulmasta sekä kykyä eläytyä toisen tunteisiin. Sosiaaliset taidot ja

tunne-elämä kehittyvät. (Nurmirinta ym. 2009, 87.) Nuorille on tärkeää seurustelukumppanin luotettavuus ja rehellisyys. Kyseessä voi silloin olla ikään kuuluva kriittisyys, mutta myös yleinen luottamuspula. (Näre 2005,137.)

2.2 Nuorison hyvinvoinnin uhkatekijät

Nuorten hyvinvoinnin uhkatekijöitä ovat yksinäisyys, koulukiusaaminen ja seksuaalinen väkivalta. Yksinäisyyden nuoret kokevat perinteisen yhteisöllisyyden ja perhemäisyyden ulkopuolelle joutumisena ja sen kaipuuna. Koulukiusaaminen muodostaa vakavan riskin lapsen ja nuoren psykososiaaliselle hyvinvoinnille vahingoittamalla vertaissuhteita. Seksuaalinen väkivalta lapsuuden ja nuoruuden herkissä vaiheissa voi olla hyvin haavoittavaa. Nuoret eivät vielä ole tietoisia oman ruumiinsa rajoista, jolloin aikuinen voi helposti alistaa nuoren omille seksuaalisille tarpeilleen. (Autio 2008, 91.)

3 KOKEMUS JA ASEENTEET

Kokemukset ja asenteet määräävät pitkälle sen, kuinka suhtaudumme asioihin. Ne ohjaavat toimintaamme ja tekemistämme. Kokemukset vaikuttavat siihen, kuinka asennoidumme asioihin tai tapahtumiin. Vastaavasti asenteet joko mahdollistavat asioiden kokemisen tai estävät meitä kokemasta varsinkin uusia asioita.

3.1 Kokemus

Kokemus käsitteellä on monta merkitystä. Kokemusta voidaan ilmaista sanoin ja siihen liittyviä ajatuksia voidaan vaihtaa. Kokemus vaikuttaa hyvin samantyyppiseltä kuin tieto tai taito, mutta kokemusta ei voi kuitenkaan opettaa toiselle. Jokaisen täytyy kokea ja oppia asiat itse. Toiset ovat oppineet kokemuksistaan ja heillä katsotaan olevan elämäkokemuksen tuomaa viisautta. Kaikilla tätä kykyä ei kuitenkaan ole. (Haaparanta & Oesch 2002, 15 -16.) Opinnäytetyössä käytetään kokemusta sellaisessa merkityksessä, että henkilöllä on kokemusta jostakin asiasta.

Erittäin mieleenpainuvat tapahtumat ja elämykset voivat olla vahvistavia kokemuksia. Ne voivat myös horjuttaa tai jopa muuttaa kokijan omaa identiteettiä. (Haaparanta & Oesch 2002, 16.) Väkivalta on kokemuksena aina negatiivinen ja vahva. Jos nuori on väkivallan kohteena tai vaikka näkijänä, sen seurauksena nuoren kokemus itsestään ja muista ihmisistä voi muuttua. (Oranen 2001, 49.)

3.2 Asenteet

Asenne tarkoittaa yksilön kehittämää yhtenäistä ajattelu-, tuntemis- ja toimintataipumusta suhteessa tiettyyn kohteeseen. Asenne kohdistuu aina johonkin. Meillä voi olla asenteita itseemme ja käyttäytymiseemme. Myös ihmisryhmiin, konkreettisiin kohteisiin, kuten esimerkiksi kouluruokailuun tai

abstrakteihin kohteisiin, kuten markkinatalouteen, meillä on omat asenteemme. Asenteet voivat olla myönteisiä tai kielteisiä, mutta aina niillä on voimakkuus ja suunta. Asenteet saattavat vaihdella tilanteiden mukaan. Asenteet syntyvät jokapäiväisessä vuorovaikutuksessa, joko toisten kertomusten tai oman kokemuksen perusteella. Kuullessamme positiivisia asioita jostakin, alamme suhtautua itsekin siihen positiivisesti tai päinvastoin. (Lahikainen & Pirttilä-Backman 2000, 90 - 92.)

4 PARISUHDEVÄKIVALTA JA PERHEVÄKIVALTA

4.1 Lainsäädäntö

Risikon (2008) mielestä parisuhdeväkivalta on aina rikos ja ihmisoikeusloukkaus. Suomessa poliisi joutuu soveltamaan väkivaltarikoksia koskevia rikoslain säädöksiä, pakkokeinolakia ja esitutkintalakia asetuksineen hoitaessaan perheväkivaltatapauksia. Poliisilaki mahdollistaa poliisien puuttumisen tilanteisiin jo ennen kuin rikos on tapahtunut. Pahoinpitely on muuttunut virallisen syytteen alaiseksi rikokseksi myös yksityisellä alueella. Se mahdollistaa poliisin puuttumisen sellaisiin tekoihin, jotka ennen katsottiin perheen sisäiseksi asioiksi. (Poliisi 2010.[Verkkosivusato].)

Viranomaiset voivat puuttua parisuhdeväkivaltaan vain, jos he saavat tiedon asiasta. Ulkopuolinen tahokin voi ilmoittaa poliisille havaitsemastaan parisuhdeväkivallasta. (Parisuhdeväkivalta 2011. [Verkkosivusto].)

Tärkeä tavoite lainsäädännössä on väkivaltatilanteen uusiutumisen ehkäiseminen. Jos aseluvan haltija on syyllistynyt väkivaltaista käytöstä osoittaneeseen rikokseen, häneltä voidaan ampuma-aselain perusteella peruuttaa aselupa. (Poliisi 2010. [Verkkosivusto].)

Rikoslain mukaan rangaistavia tekoja ovat raiskaus, pakottaminen sukupuoliyhteyteen, pakottaminen seksuaaliseen tekoon, pahoinpitely ja vapaudenriisto. Rikoslaisissa lapsen seksuaaliseksi hyväksikäytöksi luetaan sukupuoliyhteys alle 16-vuotiaan kanssa tai sellainen alle 16-vuotiaan koskettelu tai muu teko, joka voi vaikuttaa lapsen kehitykseen. Jos tekijä on vanhempi tai vanhempaan rinnastettava, ikäraja on 18- vuotta. (L 24.7.1998/563.)

Nuorisolakiin lisättiin vuoden 2011 alusta pykälät monialaista yhteistyötä ja etsivää nuorisotyötä koskevat pykälät. Niiden tarkoituksena on lisätä nuorten hyvinvointia.

Monialaiseen yhteistyöhön osallistuvat valtion ja kunnan viranomaiset. Mukana voi olla myös kirkon paikallisjärjestöt. (Aaltonen 2011, 25)

Etsivän nuorisotyön avulla nuorelle etsitään sellaiset tuki- ja palvelumuodot, joiden avulla nuori löytää mahdollisuutensa koulutukseen tai työelämään. Sen avulla myös tuetaan nuoren kasvua ja kehitystä. (Aaltonen 2011, 42.)

4.2 Parisuhdeväkivalta

Parisuhdeväkivalta voi toteutua eri tavoin ja se on aina tarkoituksellista. Parisuhdeväkivallalla tarkoitetaan puolison toiveiden ja tarpeiden sekä tahdon hallintaa. Teot loukkaavat uhrin itsemääräämisoikeutta ja tarkoituksena on vahingoittaa puolisoa. Tarkoituksena voi olla myös loukata puolison ympäristöä tai omaisuutta. Väkivaltaa on se, minkä teon kohde kokee loukkaavaksi tai vahingolliseksi. Parisuhdeväkivallassa on kaksi vallitsevaa päälinjaa, joko yleisesti miehen väkivaltaa naista kohtaan tai harkittua kaksintaistelua puolisoitten kesken. Parisuhdeväkivaltaa esiintyy kaikissa ikäryhmissä, kulttuureissa ja myös samaa sukupuolta olevien parisuhteissa. (Flinck 2008,29.)

Parisuhdeväkivallan eri muotoja ovat fyysinen väkivalta, henkinen väkivalta, taloudellinen väkivalta, hengellinen väkivalta ja seksuaalinen väkivalta (Piispa 2010.[Verkkosivusto]).

Vuonna 2008 toteutetussa Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen Nuorisoriikollisuuskyselyssä on selvitetty, että fyysisen väkivallan kokeminen parisuhteessa oli pojille yleisempää kuin tytöille. Tutkimushetkellä seurustelevista tytöistä kaksi prosenttia ja pojista yhdeksän prosenttia ilmoitti kumppaninsa joko lyöneen tai potkineen kyselyyn vastaajaa. (Salmi 2009 a.)

Tilastokeskuksen mukaan 15 -20-vuotiaiden naisten määrä parisuhdeväkivallan uhreina vuonna 1997 oli 63. Vuonna 2005 määrä 108, joten tilastoitujen parisuhdeväkivaltatapauksen määrä on kasvanut. (Perheväkivalta 2006.[Verkkosivusto].) Lokakuun 2009 – tammikuun 2010 aikana tehdyn

tutkimuksen mukaan nykyisessä parisuhteessaan 15 vuotta täyttäneistä osallistujista miehistä 15,6 % ja naisista 16,9 % oli kokenut väkivaltaa. Otokoko tutkimuksessa oli miehiä 1423 ja naisia 954. Fyysistä väkivaltaa naiset ja miehet olivat kokeneet melkein saman verran. Muita kyseisessä tutkimuksessa käytettyjä väkivallan muotoja eli uhkailua, seksuaalista väkivaltaa tai muuta väkivaltaa oli naisiin kohdistunut prosentuaalisesti enemmän kuin miehiin. (Heiskanen & Ruuskanen 2010.) Lapsuusperheessä koetulla väkivallalla saattaa olla vaikutusta myöhemmin parisuhteessa, jolloin voidaan olla kohteena tai tekijänä (Flinck 2006, 103).

Parisuhdeväkivaltaan ja varsinkin nuorten seurustelusuhdeväkivaltaan liittyviä tutkimuksia on tehty 1980-luvun alkupuolelta lähtien. Edelleenkin parisuhdeväkivallan pääteemana pidetään naisiin kohdistuvaa väkivaltaa. Viime vuosikymmeninä parisuhdeväkivallan tutkimus on kuitenkin laajentunut koskemaan laajemmin määriteltyä väkivaltaa parisuhteessa. (Salmi 2009 b.)

Lepistön (2010) tutkimuksessa perheväkivallasta puhutaan nuorten kohdalla silloin, kun nuori on nähnyt väkivaltaa perheenjäsentensä kesken tai on itse joutunut väkivallan kohteeksi. Vanhempien välinen väkivalta perheessä vahingoittaa koko perhettä. Perheväkivallan eri muotoja edellisen lisäksi ovat vanhempien lapsiin kohdistuva väkivalta, lasten vanhempiin kohdistuva väkivalta sekä sisarusten keskinäinen väkivalta. Lapsiin ja nuoriin kohdistuva fyysinen väkivalta määritellään hoivaajan tarkoitukselliseksi teoksi, joka saattaa aiheuttaa kipua, todellisia fyysisiä vammoja tai toiminnan vaikeuksia. Jos hoivaaja ei tarjoa lapselle asianmukaista ja kannustavaa ympäristöä, voidaan puhua psyykkisestä väkivallasta. Laiminlyönnissä vanhempi jättää huolehtimatta lapsen kehityksestä jossakin vaiheessa. Emotionaalisessa laiminlyönnissä vanhemmat eivät reagoi lapsen emotionaalisiin tarpeisiin, lasta voidaan ylisuojella tai lapsiin kohdistuvat odotukset ovat epä johdonmukaisia. Lapsen seksuaalisessa hyväksikäytössä lapsi altistetaan ikään kuulumattomalle seksuaalisuudelle, jota hän ei ymmärrä ja johon hän ei voi antaa suostumustaan. (Lepistö 2010, 27.)

4.3 Parisuhdeväkivallan muodot

Fyysinen väkivalta on helpoin havaita, koska se saattaa jättää näkyviä vammoja (Väkivalta parisuhteessa ja perheessä [viitattu 2.4.11]). Fyysisen väkivallan muodot voivat ilmetä monenlaisena fyysisenä voimankäyttönä, kuten tönimisenä, tuuppimisena, läimäyttämisenä, liikkumisen estämisenä, lyömisenä, hiuksista repimisenä, esineillä heittämisena, teräaseella vahingoittamisena tai kuristamisena (Fyysinen väkivalta 2011. [Verkkosivusto]). WHO:n työryhmä on määritellyt vuonna 1996 väkivallan sellaiseksi tarkoitukselliseksi, aktuaaliseksi tai uhkaavaksi itsen tai toiseen ihmiseen, ryhmään tai yhteisöön kohdistuvaksi fyysisen voiman tai vallan käytöksi, joka aiheuttaa tai on vaarassa aiheuttaa vammoja, kuoleman, psykologista vahinkoa, kehityksen häiriintymistä tai riistoa. Väkivalta on myös aggressio, toisen yksilön tai ympäristön tahallista vahingoittamista. Useissa parisuhteissa, joissa esiintyy fyysistä väkivaltaa, ovat sekä miehet että naiset väkivaltaisista toisiaan kohtaan. Eri sukupuolilla on kuitenkin erilaiset väkivallan muodot ja motiivit. (Flinck 2006,17- 18.)

Fyysistä väkivaltaa kokeneista naisista puolet ja miehistä 80 % on kokenut myös **henkistä väkivaltaa**. Naiset siis käyttävät enemmän emotionaalista väkivaltaa kuin miehet. (Pehkonen 2003,50.) Henkiseen parisuhdeväkivaltaan liittyy muun muassa puolison kontrolloiminen parisuhteessa, puolison sosiaalinen eristäminen sekä halventaminen ja pilkkaaminen. Henkiseen väkivaltaan lasketaan myös tavaroiden rikkominen sekä fyysisellä väkivallalla uhkailu. väkivaltaa on myös toisen ihmisen tahdon, tarpeiden ja toiveiden hallitseminen käyttämällä sanallisia tai sanattomia tekoja, jotka loukkaavat ihmisen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista itsemääräämisoikeutta (Piispa 2010. [Verkkosivusto].)

Taloudellinen väkivalta on vallankäytön ja alistamisen muoto, jonka tarkoituksena on tehdä toinen riippuvaiseksi väkivallan käyttäjästä. Väkivalta voi ilmetä rahankäytön kontrolloimisena, harhauttamisena, kiristämisenä ja kavaltamisena. (Perheväkivallan muodot [viitattu 10.5 2011].) Suhteen loppumisen jälkeen yhteisen omaisuuden tuhoaminen tai elatusavun pimittämien on myös taloudellista väkivaltaa. Taloudelliseen väkivaltaan ei liity heikko taloudellinen tilanne tai

taloudellinen riippuvuus, vaan sitä voi esiintyä kaikenlaisissa parisuhteissa. (Väkivallan muodot [viitattu 10.5 2011].) Taloudelliseen parisuhdeväkivaltaan liitetään esimerkiksi tärkeistä ja isoista raha-asioihin liittyvistä päätöksistä päättäminen neuvottelematta puolison kanssa. Puoliso saattaa myös kontrolloida toisen käyttövaroja jättämällä toisen kokonaan ilman rahaa. (Piispa 2010.[Verkkosivusto].)

Hengellinen parisuhdeväkivalta käsittää uskontoon tai uskoon liittyvää alistamista, syylistämistä, manipulointia tai väheksyntää (Piispa 2010). Hengellistä väkivaltaa on myös toisen uskonnollisen vakaumuksen pilkkaaminen ja kieltäminen. Samoin yhteydenpito ei-uskoviin ihmisiin tai vastaavasti hengellisiin kokouksiin osallistumisen kieltäminen koetaan tutkimuksen mukaan hengellisenä väkivaltana. (Heino 1995, 19 -20.)

Parisuhteissa koetaan myös **seksuaalista väkivaltaa**, hyväksikäyttöä ja pakottamista (Piispa 2010. [Verkkosivusto]). Seksuaalinen väkivalta pitää sisällään raiskauksen, seksuaalisen hyväksikäytön, intiimin seksuaalisen väkivallan, seksuaalisen häirinnän, inestin ja lasten seksuaalisen hyväksikäytön. Seksualisoitunut väkivalta ei ole pelkästään fyysistä, vaan se voi lisäksi olla sanallista pakottamista ja vihjailuja. Uhritutkimuksen mukaan seksuaalinen väkivalta ja häirintä kohdistuu yleensä nuoriin naisiin. Vajaa kymmenesosa nuorista naisista on kokenut seksuaalista väkivaltaa ja puolet seksuaalista häirintää. Sukupuolikulttuurin sisäiset seksuaalista väkivaltaa koskevat asenteet vaikuttavat ratkaisevasti kokemuksesta selviämiseen. (Autio, Eräranta, & Myllyniemi 2008, 105 -107.)

4.4 Perheväkivallan seuraukset

Kotona tapahtuvaan perheväkivaltaan lapsen suhde on aina aktiivinen, he eivät ole vain välinpitämättömiä sivustakatsojia. Lapset ennakoivat hyvin merkkejä, kos-

ka kotona taas räjähtää. Ennakoivien merkkien seuraaminen vie lapselta paljon energiaa ja omiin asioihin keskittyminen häiriintyy. (Oranen 2001, 49.)

Perheväkivallan todistaminen vaikuttaa nuoren elämään monella tavalla. Perheväkivallan todistamisella on yhteys nuoren kokemaan tyytyväisyyteen elämässä, heidän kokemaansa terveyteen, koulunkäyntiin, kiusatuksi tulemiseen, omaan kiusaamiseen ja ystävien saamiseen. Jos nuori joutui kotonaan todistamaan perheväkivaltaa, hän yleensä solmi useammin seurustelusuhteen. Perheväkivalta vaikeutti ihmiskontakteja, mutta nuoret myös hakeutuivat useimmin ystävien seuraan. Koulussa perheväkivaltaa nähneet nuoret tulivat useimmin kiusatuiksi ja olivat myös kiusaajia. Perheväkivallan näkeminen yleensä heikensi lasten ja vanhempien välisiä suhteita. (Lepistö 2010, 61.)

Kotona tapahtuvaan perheväkivaltaan lapsen suhde on aina aktiivinen, he eivät ole vain välinpitämättömiä sivustakatsojia. Lapset ennakoivat hyvin merkkejä, koska kotona taas räjähtää. Ennakoivien merkkien seuraaminen vie lapselta paljon energiaa ja omiin asioihin keskittyminen häiriintyy. Perheväkivallan näkeminen ja sille altistuminen on lapselle sellainen stressitekijä, josta lapselle muodostuu useita päällekkäisiä uhkatekijöitä. Lapsi on avuton väkivallan lopettamiselle ja tällaiset tilanteet voivat olla lapselle hyvin traumaattisia. Eläminen jatkuvassa väkivallan ilmapiirissä on lapselle elämää pelon keskellä. Vanhempien tulisi olla lapselle turvanantajia, mutta väkivalta vanhempien välillä vie lapselta perusturvallisuuden tunteen. Pelon tunteet voivat jatkua pitkään lapsen elämässä. (Oranen 2001, 49- 53.)

Pitkäaikaiset kaltoinkohtelun seuraukset riippuvat lapsen ja nuoren kehitystasosta. Leikki-ikäiset usein reagoivat somaattisilla oireilla. Kouluikäisten väkivallan kokemusten seurauksena voi olla ongelmia kaverisuhteissa, kouluvaikeudet ja erilaiset pelot, ahdistus, syyllisyyden tunteet ja häpeä. Myös päihteiden käyttö, varastelu ja karkailu voivat olla merkkejä lapsen kokemasta väkivallasta. Nuoruusikäisillä väkivallan kokemukset voivat aiheuttaa masennusta ja itsemurha-alttius voi kohota. Nuoret itsenäistyvät varhain ja heillä voi olla ongelmia kaveri- ja

seurustelusuhhteissa. Heillä voi myös olla vaikeuksia myönteisen minäkuvan muodostamisessa ja ylläpitämisessä. Seuraukset voivat ulottua pitkälle aikuisikään psyykkisinä ongelmina ja itsetunnon heikkoutena. Omakeuva voi olla arvottomuuden kokemista ja syyllisyyden tunteiden leimaamaa. Parisuhteessa tämä voi altistaa vääristyneisiin vallankäytön ja vuorovaikutuksen malleihin. (Oranen 2001, 53- 55.)

Lapsen ja nuoren seksuaalinen kaltoinkohtelu vahingoittaa heidän psyykkistä ja seksuaalista kehitystään. Seksuaalisen hyväksikäytön seurauksena lapsi ja nuori voi kokea ahdistuneisuuden, häpeän, pelon, syyllisyyden, avuttomuuden ja hylätyksi tulemisen tunteita. Usein häpeä ja syyllisyyden tunteet aiheuttavat vihan tunteita itseä kohtaan. Lapsen ja nuoren seksuaalinen identiteetti voi hämärtyä, ja voi etenkin tytöillä aiheuttaa riskikäyttäytymistä seksuaalisissa suhteissa. (Pajunen 2006, 2.)

Yksinäisyys ja eristäytyminen ovat usein väkivallan seurausta. Väkivalta on salaisuus, josta ei kerrota kavereille, eikä heitä voi sen vuoksi kutsua kotiin. Väkivaltaan liittyvä häpeä vaikeuttaa perheväkivallan ilmituloa. (Oranen 2004,138.)

Väkivaltakokemuksilla on taipumus siirtyä seuraavalle sukupolvelle. Uhrista tulee väkivallan käyttäjä. Parisuhdeväkivallan näkeminen aiheuttaa nuorille väkivaltaista käyttäytymistä seurustelusuhhteessa sekä rikollisuutta. (Oranen 2004, 139.) Lapsuuden emotionaalisella laiminlyönnillä, kaltoinkohtelulla ja lapsuusperheen väkivaltaisilla olosuhteilla on yhteys myöhemmin elämässä parisuhteen kuormittumiseen ja väkivallan kohteeksi tai tekijäksi joutumiseen (Flinck 2006).

4.5 Perheväkivallasta selviäminen

Perheväkivaltaa kokeneet tytöt käyttivät selviämismenetelminä keskittymistä ongelman ratkaisuun tai positiivisten ja rentouttavien harrastusten etsimistä. Pojat käyttivät keinona tyttöjä useammin fyysistä virkistäytymistä. Tytöt etsivät hyväksyntää ihmissuhteissa ja sosiaalista tukea kuulumalla johonkin ryhmään.

Ydinperheessä asuvat nuoret ja itsensä terveiksi kokevat ja elämäänsä tyytyväiset nuoret etsivät ongelmakeskeisiä keinoja ja turvautuivat ammattiauttajiin. (Lepistö 2010, 69.)

Tytöt käyttivät poikia useammin tuottamattomina keinoina murehtimista, läheisiin ihmissuhteisiin sijoittamista ja toiveikasta ajattelua. Tytöt huojensivat tunteitaan poikia useammin, tunsivat, etteivät he pärjää ja syyttivät itseään. Nuoret, jotka olivat tyytymättömiä elämäänsä ja kokivat terveytensä huonoksi, käyttivät useimmin edellä mainittuja tuottamattomia keinoja. (Lepistö 2010, 69.)

Läheisillä oli tärkeä merkitys nuoren selviämiseksi. Nuorten selviytymistä edistivät oma aktiivisuus, tukevat ihmissuhteet, auttavat sanat ja korvaavat kokemukset. Nuoret tunsivat jaksavansa paremmin, kun heillä oli tunne, että he voivat päättää omista asioistaan ja tietävät, mitä tekevät. Ymmärtäminen, aktiivinen tuen antaminen, yhdessä jakaminen ja läheisyys olivat tärkeitä tukevissa ihmissuhteissa. Asioiden läpikäyminen oli tärkeä osa selviämistä. Onnistumisen kokemukset auttoivat jaksamaan eteenpäin. Liikunta, piirtäminen, musiikki ja lukeminen olivat mukavaa tekemistä, joiden avulla pystyi korvaamaan ahdistavat tunteet. (Lepistö 2010, 72- 73.)

Björklundin (2010) tutkimuksen mukaan väkivaltakokemuksilla oli merkittävä vaikutus mielenterveys- ja alkoholiongelmiin. Tutkimuksen mukaan väkivallan uhrin olivat usein terveystalvaeluita käyttävien opiskelijoiden ryhmässä ylliedustettuina. (Björklund 2010,5- 6.)

5 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET, TARKOITUS JA TUTKIMUSONGELMAT

Opinnäytetyön tavoitteena oli kyselyn avulla tuottaa tietoa ja luoda pohjaa Pohjanmaa-hankkeen väkivallan vastaisen työn kehittämiseksi. Väkivallan ja syrjäytymisen ehkäisevä toiminta on osahanke Pohjanmaa-hankkeessa.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata Seinäjoen alueen nuorten kokemuksia parisuhdeväkivallasta sekä heidän asennoitumistaan parisuhdeväkivaltaan. Työ toteutetaan tekemällä kysely Seinäjoen alueen oppilaitoksissa. Tutkimuksen kohteena ovat jo 18 vuotta täyttäneet, viimeisen vuosiluokan opiskelijat. Osa kysymyksistä on arkaluontoisia, joten vastaajien täysi-ikäisyydellä varmistetaan, että kyselyyn osallistuvat nuoret voivat itse päättää kyselyyn osallistumisesta.

Tutkimusongelmat ovat:

1. Millaista on Seinäjoen seudun nuorten kokema parisuhdeväkivalta?
2. Miten Seinäjoen seudun nuoret asennoituvat parisuhdeväkivaltaan?

6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Opinnäytetyö toteutettiin kvantitatiivisena eli määrällisenä tutkimuksena. Opinnäytetyön aineisto kerättiin kyselynä Seinäjoen alueen oppilaitosten opiskelijoille. Kysely rajattiin yli 18-vuotiaisiin opiskelijoihin.

6.1 Määrällinen tutkimusmenetelmä

Määrällisessä tutkimuksessa tietoa tarkastellaan numeerisesti, tutkittavia asioita ja niiden ominaisuuksia käsitellään yleisesti kuvaillen numeroiden avulla. Ennen aineiston keruuta tutkittava asia operationalisoidaan ja strukturoidaan. Operationalisoinnissa teoreettiset käsitteelliset asiat muutetaan sellaiseen muotoon, että tutkittava ymmärtää asian arkiymmärryksellään. Strukturoinnissa tutkittava asia ja sen ominaisuudet suunnitellaan ja vakioidaan. Tutkittavat asiat vakioidaan ennakkoon lomakkeelle sellaisiksi kysymyksiksi ja vaihtoehdoiksi niin, että kaikki ymmärtävät ne samalla tavalla. Määrällisessä tutkimuksessa mittaaminen on erilaisten ihmiseen liittyvien asioiden ja ominaisuuksien määrittämistä mitta-asteikolle. Mitta-asteikolla ryhmitellään, järjestetään ja luokitellaan tutkittavat muuttujat. Tutkimusprosessin aikana pyritään mahdollisimman objektiiviseen tutkimukseen, tutkimus ja tutkimustulos ovat siis puolueettomia. (Vilka 2007, 14 -17.)

Kyselylomakkeessa (liite 1) kysyttiin vastaajan sukupuolta sekä vastaajan kokemuksia parisuhdeväkivallasta. Yhtenä osa-alueena ovat myös kokemukset vanhempien välisestä tai vanhempien nuoreen kohdistuvasta väkivallasta. Parisuhdeväkivaltaa kohdanneilla nuorilla on usein taustalla muitakin väkivaltakokemuksia kuten perheväkivaltaa. Myös parisuhdeväkivallan luonne on sukupuolten välillä erilaista. (Niemi 2010, 75 -78, 88.)

Opinnäytetyö toteutettiin kyselynä Seinäjoen alueen oppilaitosten opiskelijoille. Kysely rajattiin yli 18-vuotiaisiin opiskelijoihin.

Analysointimenetelmä tulisi määrällisessä tutkimuksessa olla sellainen, että se antaa tietoa siitä mitä ollaan tutkimassa. Menetelmä pyritään ennakoimaan tutkimusta suunnitellessa niin, että se sopii tutkimusongelmaan. Sopiva analyysimenetelmä löytyy käytännössä kokeilemalla muuttujille sopivia menetelmiä. (Vilka 2007,119.) Opinnäytetyössä käytetään ristiintaulukointia, jolla saadaan tietoa sukupuolen ja perheolojen vaikutuksesta nuorten kokemuksiin. Ristiintaulukoinnissa saadaan tietoa kahden luokitellun muuttujan välisestä riippuvuudesta. Sen perusteella ei voida kuitenkaan vetää suoraa syy-seuraussuhdetta, koska asiat voivat muuttua yhtä aikaa. Myös jonkin mittaamattoman asian vuoksi voivat havainnot muuttua samansuuntaisesti. Silloin samansuuntaisuus on satunnaista ja vailla todellista yhteyttä. (Vilka 2007, 118–120.)

Opinnäytetyön kysymyksiä tilastointiin käytettiin Access-tietokantaa ja analysointiin Excel- taulukko-ohjelmalla. Kyselyn toteuttamiseen kysyttiin luvat Seinäjoen ammattikorkeakoulun koulutusjohtajilta sekä yhdeltä Sedun terveydenhoito-oppilaitoksen rehtorilta. Heille lähetettiin sähköpostilla viestit, joissa kerrottiin kyselystä. Kysely oli arkaluontoinen ja siksi koulutusjohtajilta pyydettiin kirjalliset luvat, jotka he toimittivat opinnäytetyön ohjaavalle opettajalle. Kysely toteutettiin Seamkin kulttuuri ja tekniikan yksiköissä ja yhdelle lähihoitajaryhmälle, joilla oli menossa juuri aiheeseen sopiva kurssi menossa.

6.2 Pohjanmaa-hanke

Opinnäytetyön tilaajana on Välittäjä 2009:n Pohjanmaa-hanke. Välittäjä 2013-hankkeessa ovat mukana Vaasan sairaanhoitopiiri, Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri, Tampereen ja Lahden kaupungit ja Hämeen päihdehuollon kuntayhtymä. (pohjanmaa- hanke 2009.[Verkkosivusto].) Nykyinen nimi on Välittäjä 2013-hanke.

Pohjanmaa-hanke on pitkän tähtäimen mielenterveys- ja päihdetyön kehittämishanke vuosille 2005- 2014, joka saa tällä rahoituksen Välittäjä 2013

hankkeesta. Pohjanmaa-hankkeen tavoitteena on peruspalveluiden varhaisvaiheen päihde- ja mielenterveystyön toimintamallien ja palvelurakenteiden kehittäminen. Väkivallan vastaisessa työssä väkivaltaa käsitellään laajana käsitteenä ilman rikollisuuteen liittyvää väkivaltaa. Siihen kuuluvat parisuhdeväkivalta, katuväkivalta ja koulukiusaaminen. Hanke pyrkii myös lisäämään kansalaisten tietoisuutta väkivallan näistä muodoista. Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön kehittäminen ja uusien työtapojen juurruttaminen sekä työntekijöiden ammattitaidon lisääminen ovat hankkeen osa-alueita samoin kuin asiakkaiden osallisuuden lisääminen. Tavoitteena ovat myös saumattomat palveluketjut peruspalveluista erityispalveluihin sekä alueellisten mielenterveys- ja päihdetyön suunnitelmien laatiminen. (Pohjanmaa-hanke 2009.[Verkkosivusto].)

Painopistealueita kehittämistoiminnassa Etelä-Pohjanmaalla ovat peruspalveluiden työntekijöiden osaamisen vahvistaminen, ehkäisevä mielenterveystyö, väkivallan ja syrjäytymisen ehkäisevä toiminta sekä strategiatyön kehittäminen ja edistäminen. Pohjanmaa- hanke järjestää koulutuksia ja kehittää erilaisia toimintamalleja toimijoille. Pitkän tähtäimen tavoitteena on väkivaltaan liittyvien arvojen ja asenteiden muuttuminen. Väkivallan vastainen työ pyritään juurruttamaan ammattilaisten ja kansalaisten tietopohjaan sekä arvo- ja asennemalliksi, samoin kuin ammattilaisten toimintamalliksi väkivaltatilanteissa. (Pohjanmaa-hanke 2009.[Verkkosivusto].)

7 NUORISON PARISUHDEVÄKIVALLAN KOKEMUKSET JA ASEENTEET – KYSELYN TULOKSET

7.1 Kyselyyn osallistujien taustatietoja

Kyselyyni vastasi 39 Seinäjoen ammattikorkeakoulun ja Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedun opiskelijaa. Neljällä vastaajista oli myös lukio käytynä ennen nykyistä koulutusta. Vastanneista naisia oli 25 ja miehiä 14. Nuorin vastanneista oli 19-vuotias ja vanhin 27-vuotias. Naisista 10 oli avoliitossa, neljä avioliitossa, kahdella oli seurustelusuhde ja yhdeksän oli sinkkuja. Miehistä avoliitossa oli neljä, seurustelusuhhteessa neljä ja seitsemän oli sinkkuja. Kaikilla oli hetero parisuhde. Yksi sinkkunainen ilmoitti kumppanin sukupuoleksi sekä naisen että miehen.

7.2 Vanhempien välinen perheväkivalta

Vanhempien välistä väkivaltaa oli nähnyt kuusi vastaajaa. Prosentteina luku oli naisilla 20 % ja miehillä 7 %. Miehistä 14 % prosenttia ei osannut sanoa, oliko nähnyt vanhempiensa välistä väkivaltaa. Loput 31 vastaajaa ei ollut joutunut näkemään vanhempiensa välistä väkivaltaa, prosentteina miehistä 79 % ja naisista 80 %. (Kuvio 1, liite 4, taulukko 1.)

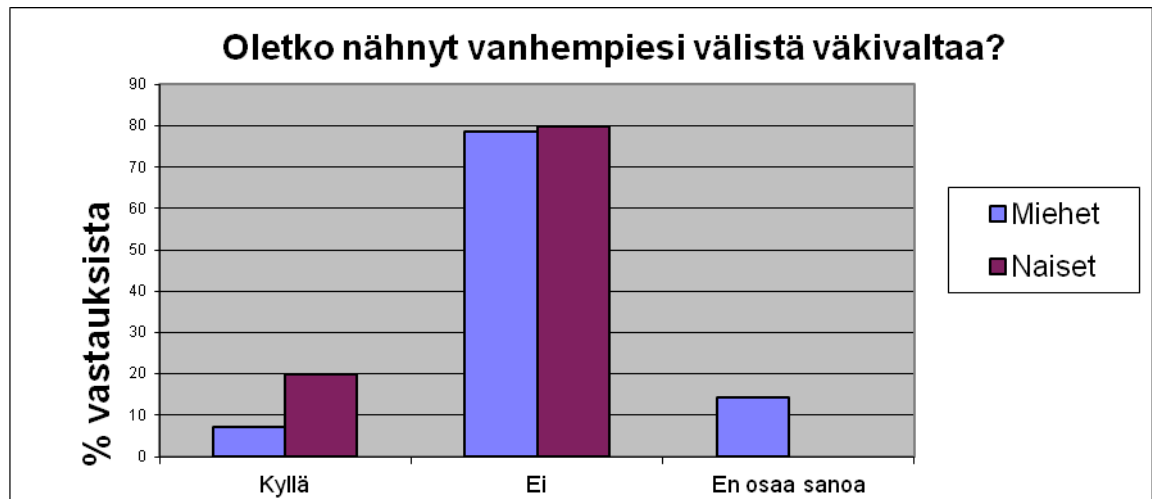
”Lyömistä, potkimista, hiuksista vetoa, korvista nostamista ylöspäin jne.”

”Astiat ja muut irtoesineet lensivät.”.

” Harvoin. Joskus, kun isä oli ottanut rähinä-viinaa.”

Kaksi miestä oli mieltänyt omassa parisuhteessaan tapahtuvaa väkivaltaa ex-tyttöystävän taholta perheväkivallaksi.

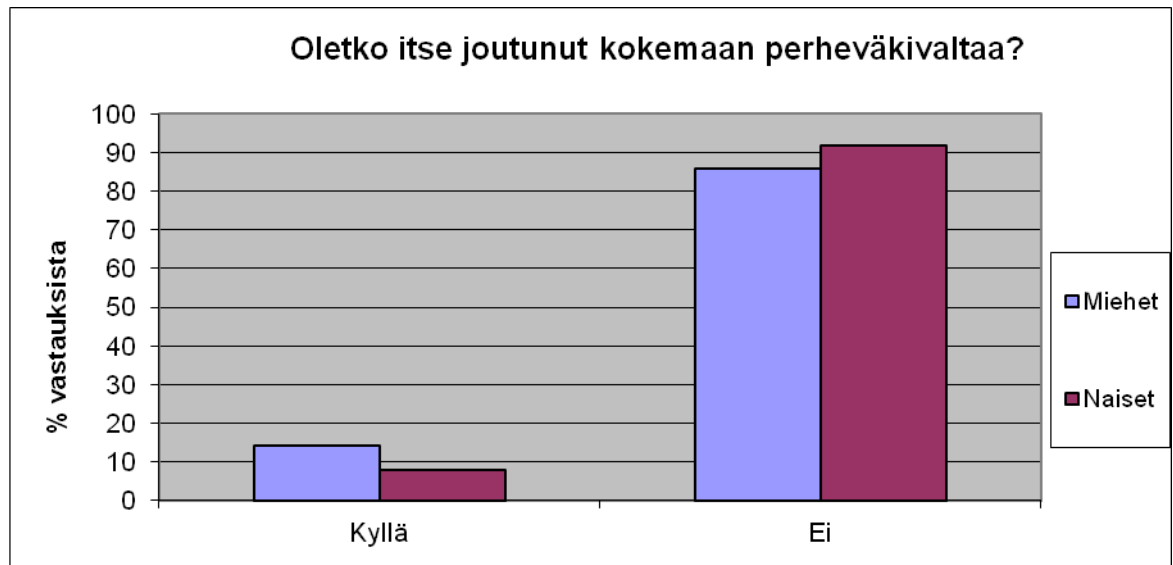
” Eräs tyttöystävä päätti ruveta noin 3 kk yhdessäolon jälkeen alkaa läpsiä minua avokämmenellä. Pistin jutun heti poikki.”

KUVIO 1. Vanhempien välisen väkivallan kokemukset prosentteina ilmaistuna.

7.3 Nuoriin kohdistunut perheväkivalta

Neljä vastaajaa oli kokenut **itseensä kohdistuvaa** perheväkivaltaa. Naisista 8 % oli kokenut itseensä kohdistunutta väkivaltaa, loput 92 % eivät olleet kokeneet perheväkivaltaa. Miehistä 14 % oli joutunut perheväkivallan uhreiksi, 86 % ei ollut sitä vastoin kokenut perheväkivaltaa. (Kuvio 2; liite 4, taulukko 2.)

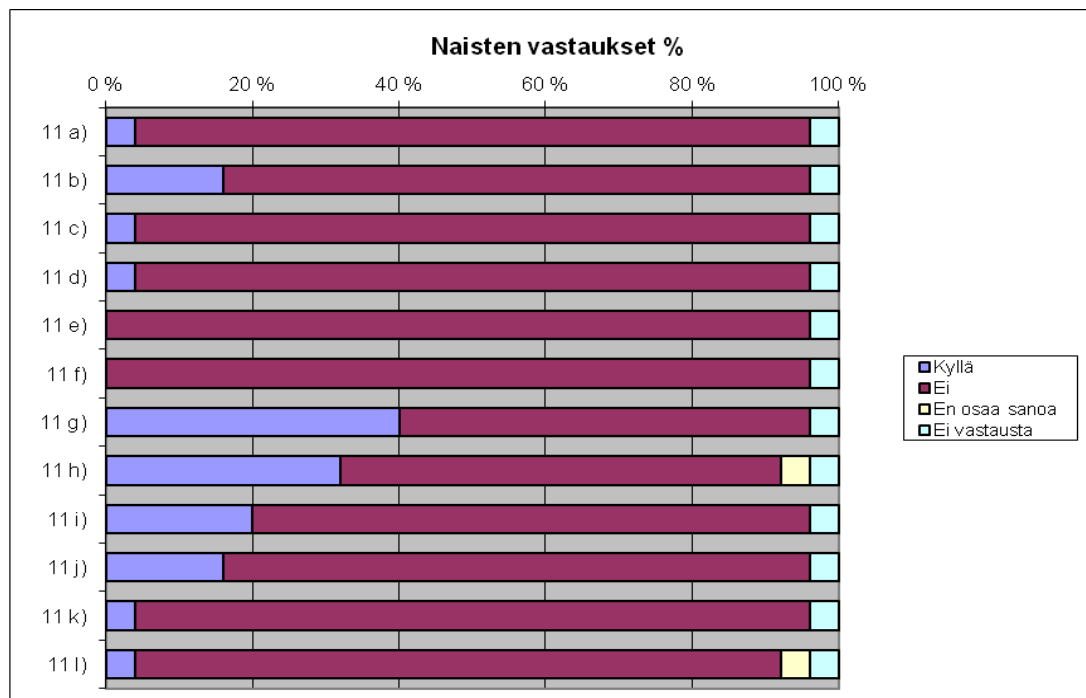

KUVIO 2. Nuorten omat kokemukset perheväkivallasta prosentteina ilmaistuna.

7.4 Nuorten omat kokemukset parisuhdeväkivallasta

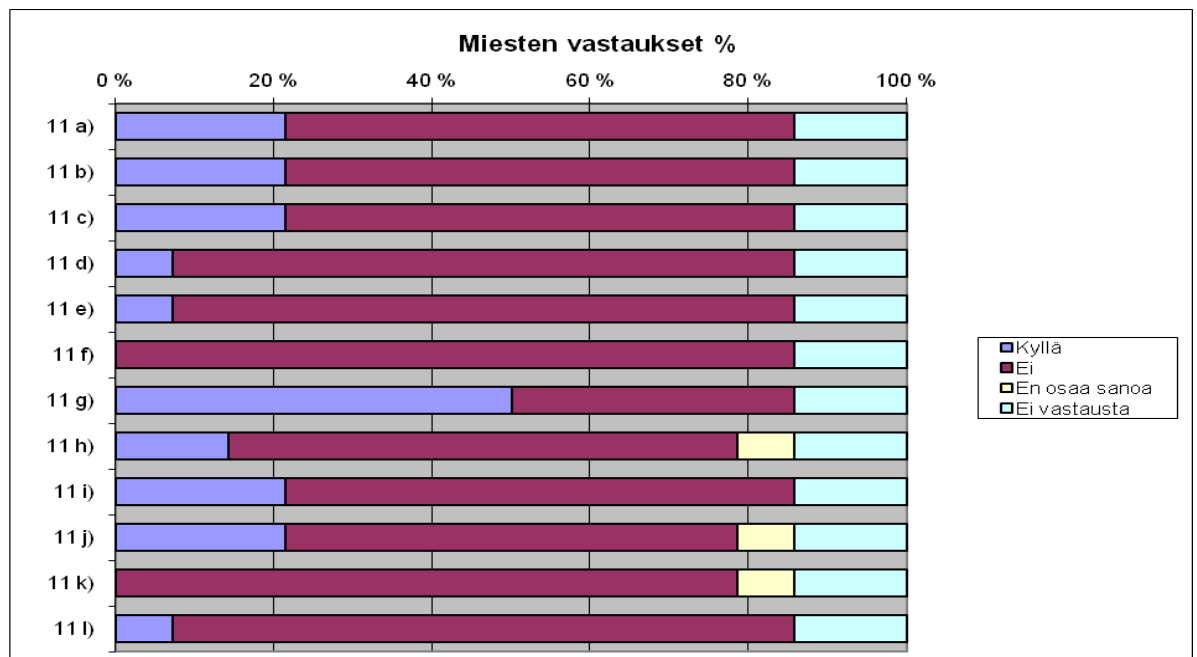
Kyselylomakkeessa kysyttiin mitä eri väkivallan muotoja nuoret ovat itse kokeneet. Kysymys oli tarkoitettu vain parisuhteessa oleville, joten naisten osalta neljä prosenttia oli jättänyt vastaamatta ja miehistä 14 % oli vastaamatta.

Lyömistä, läimäyttämistä ja hiuksista repimistä naisista oli kokenut neljä prosenttia. Tönityksi oli tullut 16 % naisista. Naisista kukaan ei ollut joutunut kuristamisen kohteeksi. Kumpikaan sukupuoli ei ollut joutunut kokemaan teräaseella vahingoittamista. Sanallista loukkausta oli kokenut 40 % naisista. Naisten sähköpostia tai kännykkää oli kumppani tutkinut 32 % vastauksista. Naisista neljä prosenttia ei osannut sanoa, onko tällaista tapahtunut. Itsemurhalla oli uhkailtu 20 % vastanneista naisista. Naisista koki 16 % tulleensa taloudellisesti hyväksikäytetyksi. Naisista neljää prosenttia oli alistettu uskontoon liittyen. Seksiin pakottamista tai painostamista oli naisten kohdalla neljällä prosentilla ja toiset neljä prosenttia ei osannut sanoa, oliko kokenut sellaista. (Kuvio 3; liite 4, taulukko 3.)

KUVIO 3. Naisten kokemukset parisuhdeväkivallasta prosentteina ilmaistuna. Kysymys 11: Omat kokemukseni, nykyinen tai edellinen seurustelukumppani on a) lyönyt minua, b) töninyt minua, c) läimäyttänyt minua, d) repinyt minua hiuksista, e) kuristanut minua, f) vahingoittanut minua teräaseella, g) sanallisesti loukannut minua, h) tutkinut sähköpostiani tai kännykkääni, i) uhannut itsemurhalla, j) taloudellisesti hyötynyt minusta, k) alistanut minua uskontoon liittyen, l) pakottanut tai painostanut minua seksuaaliseen kanssakäymiseen.

Miehet olivat kokeneet lyömistä, läimäytyksiä ja tönimistä kokeita miehiä oli 21 %. Hiuksista repimistä oli joutunut kokemaan seitsemän prosenttia miehistä, samoin kuristamista oli kokenut seitsemän prosenttia. Miehistä viisi prosenttia oli kokenut sanallista loukkaamista. Sähköpostin tai kännykän tutkimista oli ollut 14 % miehistä, ja seitsemän prosenttia ei osannut sanoa, oliko tällaista tapahtunut. Itsemurhalla miehiä oli uhkailtu 22 % vastaajan kohdalla. Taloudellisesti hyväksikäytetyksi oli joutunut 22 % miehistä ja seitsemän prosenttia ei osannut vastata tähän kysymykseen. Miehistä 94 % eivät olleet kokeneet uskonnollista alistamista, ja seitsemän prosenttia ei osannut vastata siihen. Seksiin pakottamista oli kokenut seitsemän prosenttia miehistä. (Kuvio 4; liite 4, taulukko4.)

KUVIO 4. Miesten kokemukset parisuhdeväkivallasta prosentteina ilmaistuna. Kysymys 11: Omat kokemukseni, nykyinen tai edellinen seurustelukumppani on a) lyönyt minua, b) töninyt minua, c) läimäyttänyt minua, d) repinyt minua hiuksista, e) kuristanut minua, f) vahingoittanut minua teräaseella, g) sanallisesti loukannut minua, h) tutkinut sähköpostiani tai kännykkääni, i) uhannut itsemurhalla, j) taloudellisesti hyötynyt minusta, k) alistanut minua uskontoon liittyen, l) pakottanut tai painostanut minua seksuaaliseen kanssakäymiseen

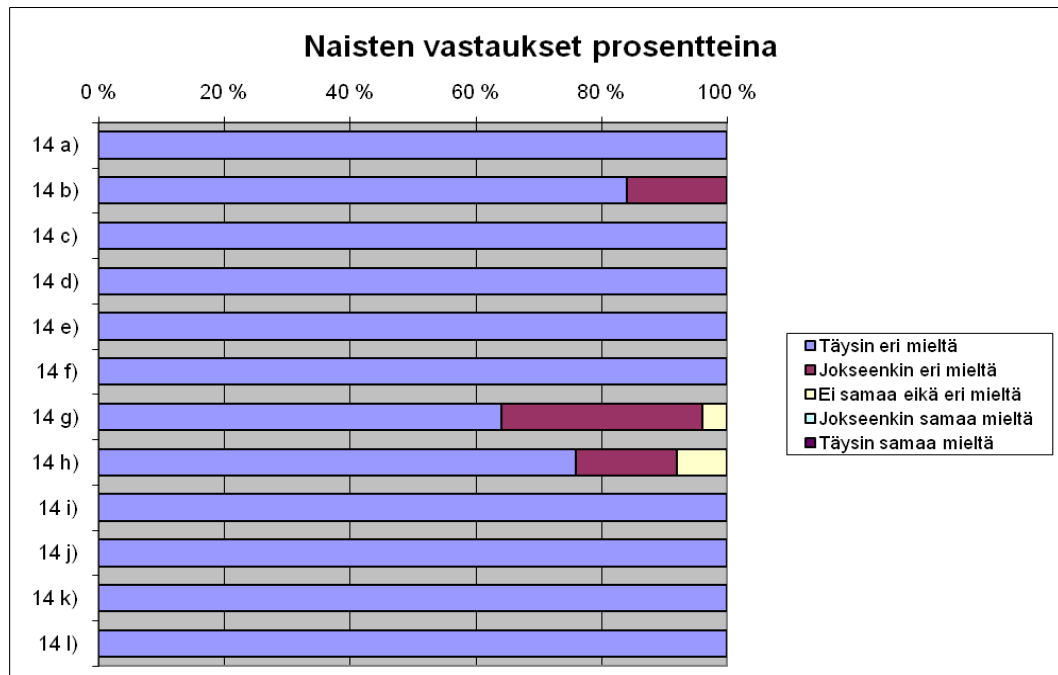
Yhdessä kysymyksessä kysyttiin ovatko nuoret päässeet puhumalla sopuun tilanteissa, jotka ennen olisivat johtaneet väkivaltaan. Vastaajista suurin osa ei osannut sanoa, oliko näin käynyt, eli 13 vastausta. Kyllä vastauksia oli 11 kappaletta ja ei vastasi 6 nuorta.

Kysymys 13 kartoitti nuorten kykyä hakea apua parisuhdeväkivaltaa kokiessaan. Osa nuorista koki, etteivät tarvitse apua, vaan osaavat hoitaa tilanteen itse. Apua hakeneet olivat osanneet käyttää monipuolisesti yhteiskunnan tarjoamaa apua. Näitä olivat sosiaalitoimisto, poliisi ja psykologi. Myös sukulaisten ja ystävien apua oli käytetty.

7.5 Nuorten asennoituminen parisuhdeväkivaltaan

Kysymyksessä 14 kartoitettiin nuorten asenteita parisuhdeväkivaltaan. Omien asenteiden selvittämiseksi käytettiin Likertin asteikkoa, jossa vaihtoehdot olivat 1= täysin eri mieltä, 2= jokseenkin eri mieltä, 3= en samaa enkä eri mieltä, 4= joihseenkin samaa mieltä ja 5= täysin samaa mieltä. Kysymys oli muodossa mielestäni parisuhteessa saa a) lyödä toista, b) tönä toista, c) läimäyttää toista, d) repiä toista hiuksista, e) kuristaa toista, f) vahingoittaa toista teräaseella, g) loukata toista sanallisesti, h) tutkia toisen sähköpostia tai kännykkää, i) uhata itsemurhalla, j) yrittää hyötyä toisesta taloudellisesti, k) alistaa toista uskontoön liittyvissä asioissa, l) pakottaa tai painostaa toista seksuaaliseen kanssakäymiseen.

Kyselyssä naisista 16 % oli jokseenkin eri mieltä kysymyksen b- kohdassa, loput olivat täysin eri mieltä, eli tönimistä ei pidetty aivan täysin kiellettyinä. Kysymyksen g-kohdassa sanallisesta loukkaamisesta neljä prosenttia ei ollut samaa eikä eri mieltä, 32 % oli jokseenkin eri mieltä ja loput 64 % täysin eri mieltä. Toisen sähköpostin tai kännykän tutkimisesta kahdeksan prosenttia ei ollut samaa eikä eri mieltä, 16 % oli jokseenkin eri mieltä ja 76 % täysin eri mieltä. Kaikissa muissa kohdissa naiset olivat sata prosenttisesti täysin eri mieltä. (Kuvio 5, liite 4, taulukko 5.)

KUVIO 5. Naisten asennoituminen parisuhdeväkivaltaa prosentteina ilmaistuna. Kysymys 14: Mielestäni parisuhteessa saa: a) lyödä toista, b) tönä toista, c) läimäyttää toista, d) repiä toista hiuksista, e) kuristaa toista, f) vahingoittaa toista teräaseella, g) loukata toista sanallisesti, h) tutkia toisen sähköpostia tai kännykkää, i) uhata toista itsemurhalla, j) yrittää hyötyä toisesta taloudellisesti, k) alistaa toista uskuntoonn liittyvissä asioissa, l) pakottaa tai painostaa toista seksuaaliseen kanssakäymiseen.

Miesten kohdalla sataprosenttisesti oltiin eri mieltä vain kysymyksen kohdissa a, e, f ja i. Eli lyömistä, kuristamista, teräaseella vahingoittamista eikä itsemurhalla uhkaamista, miehistä kukaan ei hyväksynyt.

Kysymys b, joka koski tönimistä, miehistä 64 % oli täysin eri mieltä, 29 % jokseenkin eri mieltä ja seitsemän prosenttia oli täysin samaa mieltä. Miehistä osa siis hyväksyi tönimisen parisuhteessa.

”Minkäänlainen väkivalta ei kuulu parisuhteeseen, eikä siitä kenenkään tulisi kärsiä.” Näin sanoi 21-vuotias mies.

Läimäyttelemisestä kohdassa c miehistä 86 % oli täysin eri mieltä ja jokseenkin samaa mieltä oli seitsemän prosenttia ja toiset seitsemän prosenttia ei ollut samaa eikä eri mieltä.

D-kohdan kysymyksessä hiuksista repimisestä miehistä 86 % oli täysin eri mieltä ja 14 % jokseenkin samaa mieltä.

Kohdassa g kysyttiin sanallisesta loukkaamisesta, josta miehistä 43 % oli täysin eri mieltä, 36 % jokseenkin eri mieltä, 14 % ei ollut samaa eikä eri mieltä ja loput seitsemän prosenttia oli täysin samaa mieltä. Seitsemän prosenttia hyväksyi sanallisen loukkaamisen.

Sähköpostin ja kännykän tutkimisesta 64 % miehistä oli täysin eri mieltä, 22 % jokseenkin samaa mieltä ja seitsemän prosenttia ei ollut samaa eikä erimieltä.

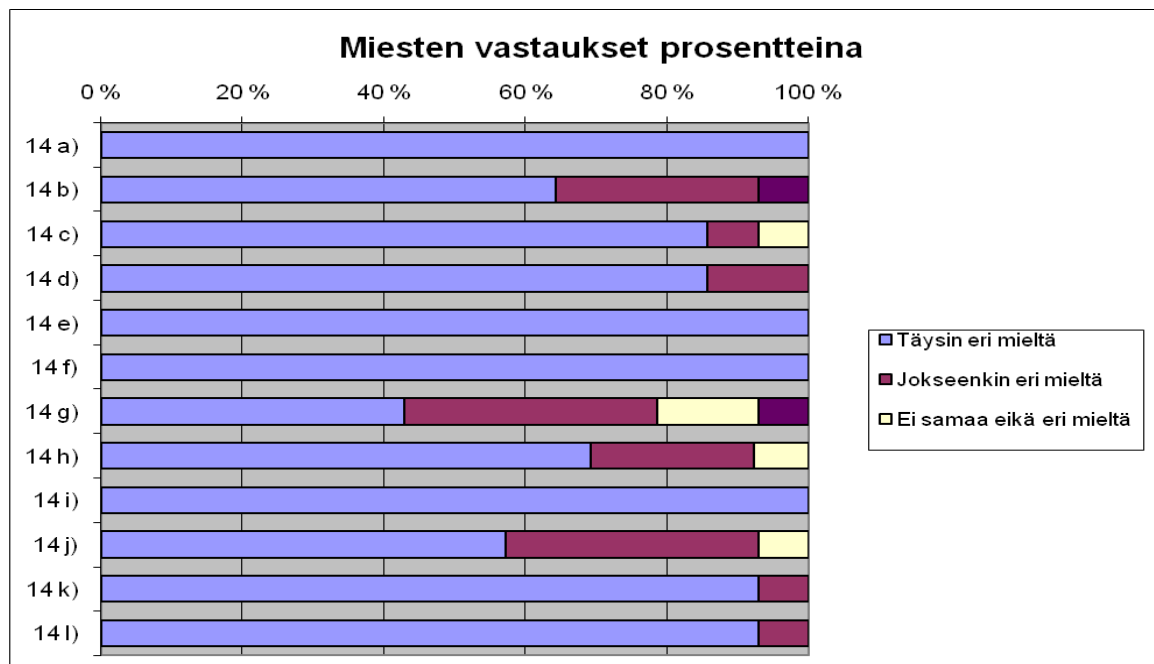
J-kohdassa taloudellisesta hyötymisestä miehistä 57 % oli täysin eri mieltä, 36 % jokseenkin eri mieltä ja seitsemän prosenttia ei ollut samaa eikä eri mieltä.

Kysymyksen k ja l kohdissa uskonnollisesta alistamisesta ja seksuaalisesta pakottamisesta tai painostamisesta miehistä 93 % oli täysin eri mieltä ja seitsemän prosentti jokseenkin eri mieltä. (Kuvio 6, liite 4, taulukko 6.)

Nuoret kokivat kyselyn hyväksi.

”Hyvä, että tällaisia tutkimuksia tehdään. Ehkä se avaa ihmisten silmiä.” näin kommentoi 24-vuotias nainen.

”Hyvä kysely. Vaikeita asioita, mutta näistä täytyis puhua.” 27-vuotias mies kirjoitti.

KUVIO 6. Miesten asennoituminen parisuhdeväkivaltaan prosentteina ilmaistuna. Kysymys 14: Mielestäni parisuhteessa saa: a) lyödä toista, b) tönä toista, c) läimäyttää toista, d) repiä toista hiuksista, e) kuristaa toista, f) vahingoittaa toista teräaseella, g) loukata toista sanallisesti, h) tutkia toisen sähköpostia tai kännykkää, i) uhata toista itsemurhalla, j) yrittää hyötyä toisesta taloudellisesti, k) alistaa toista uskontoon liittyvissä asioissa, l) pakottaa tai painostaa toista seksuaaliseen kanssakäymiseen.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimusongelmia opinnäytetyössä oli kaksi. Millaista on Seinäjoen seudun nuorten kokema parisuhdeväkivalta? Miten Seinäjoen seudun nuoret asennoituvat parisuhdeväkivaltaan? Tutkimusongelmat nivoutuvat niin lujasti yhteen, että niitä käsitellään sekä yhdessä että erikseen.

8.1 Nuorten kokemuksia perheväkivallasta

Kyselyyn osallistuneista nuorista vain kuusi oli nähnyt vanhempiensa välistä väkivaltaa. Väkivalta oli ollut sekä henkistä että fyysistä. Useimmiten väkivallaksi koettiin riitely ja huutaminen. Vanhempien välistä väkivaltaa nähneistä ainoastaan yksi suhtautui täysin kielteisesti kaikenlaiseen väkivaltaan parisuhteessa. Viisi vastaajaa ei pitänyt sanallista loukkaamista täysin kiellettyinä. Kaksi vastaajaa oli sitä mieltä, ettei töniminen ole aivan kiellettyä. Yksi vastaajista katsoi, että toisen sähköpostien ja kännykän tutkiminen ei olisi aivan täysin kiellettyä. Kysely ei antanut selvää vastausta kuinka vanhempien välinen väkivalta vaikuttaa myöhemmin lasten omaan suhtautumiseen parisuhdeväkivaltaan.

Itseensä kohdistuvaa perheväkivaltaa kokeneista vastaajista yksi naispuolinen vastaaja oli joutunut kokemaan henkistä väkivaltaa. Toinen oli kokenut isänsä taholta lyömistä ja huutamista. Nämä kaksi naista olivat joutuneet näkemään samanlaista väkivaltaa myös vanhempiensa välillä. Nämä naiset suhtautuivat täysin kielteisesti parisuhdeväkivaltaan. Vastauksien vähäinen määrä ei kuitenkaan anna selvää viitettä, että kaikki väkivaltaa kokeneet suhtautuisivat asiaan kielteisesti.

8.2 Nuorten kokemukset parisuhdeväkivallasta

Kysely osoitti nuorten kokeneen parisuhdeväkivaltaa monessa muodossa. Kyselyyn vastanneista miehet olivat kokeneet parisuhdeväkivaltaa naisia useammin. Aiheesta aiemmin tehdyt tutkimukset ovat tuloksiltaan olleet samansuuntaisia. Kyselyyn vastanneista miehistä 14 % ei kuitenkaan vastannut kyselyn tähän osioon, koska heillä ei ollut vielä parisuhdetta. Yleensä ajatellaan naisten käyttävän henkistä väkivaltaa enemmän kuin miesten. Opinnäytetyön kyselyn mukaan naiset olivat kokeneet sanallista loukkausta huomattavasti miehiä enemmän. Miehiä oli sitä vastoin uhkailtu naisia enemmän itsemurhilla. Fyysinen väkivalta oli usein tönimistä ja hiuksista repimistä. Vakavampaa fyysistä parisuhdeväkivaltaa ei ollut kukaan kokenut. Taloudellisen, uskonnollisen ja seksuaalisen parisuhdeväkivallan kokeneita oli miehissä hieman enemmän kuin vastanneissa naisissa.

8.3 Nuorten asennoituminen parisuhdeväkivaltaan

Nuorten suhtautuminen parisuhdeväkivaltaan oli suurimmaksi osaksi kielteistä. Sanallista loukkaamista, tönimistä ja sähköpostin ja kännykän tutkimista nuoret eivät pitäneet aivan kiellettynä. Sen sijaan kaikki voimakkaampi fyysinen väkivalta ja itsemurhalla uhkailu koettiin kielteisenä. Naiset suhtautuivat miehiä kielteisemmin parisuhdeväkivaltaan. Vastaukset olivat siinä mielessä ristiriitaisia, koska miehet olivat kuitenkin kokeneet parisuhdeväkivaltaa tyttöjä enemmän.

Lopuksi nuoret saivat kertoa omin sanoin, mitä mieltä he olivat kyselystä tai halusivatko he sanoa aiheesta jotain muuta. Nuorten suhtautuminen kyselyyn oli positiivista. He olivat sitä mieltä, että tällaisia tutkimuksia pitäisi tehdä enemmän ja toivoivat vastauksista olevan hyötyä väkivallan vastaisen työn kehittämiseksi.

9 POHDINTA

9.1 Eettisyys ja luotettavuus

Hyvän tutkimuksen on aina noudatettava hyvää tieteellistä käytäntöä. Tutkimusten kysymysten asettelu ja tavoitteet, aineiston kerääminen ja käsittely, tulosten esittäminen ja aineiston säilyttäminen eivät saa loukata tutkimuksen kohderyhmää, tiedeyhteisöä eikä hyvää tieteellistä tapaa. Hyvään tieteelliseen tapaan kuuluu varuillaan olo ja herkkyyys eettisten kysymysten suhteen sekä asiantuntijoiden konsultointi eettisissä kysymyksissä. Tutkimustyössä tulee olla rehellinen, tarkka ja huolellinen. Käytetään eettisesti kestäviä tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmiä. Tutkittavalla tulee olla oikeus kieltäytyä tai vetäytyä tutkimuksesta. Tiedon kerääminen ja käsittely on oltava luottamuksellista ja tulosten julkaisemisen avointa. Toisten työn tulosten käyttäminen on oltava asianmukaista ja kunnioittavaa. (Vilkkä 2007, 91- 97.) Opinnäytetyön kyselyssä kävimme oppilaitoksissa paikanpäällä. Annoimme jokaiselle halukkaalle kyselylomakkeet kirjekuoressa, johon he myös itse sulki vastauksensa.

Tutkimus raportoidaan tieteelliselle tiedolle asetettujen vaatimusten mukaisesti. Raportoinnissa vältetään loukkaavien, tyypittelevien, alistavien ja mitätöivien ilmaisujen käyttöä. Raportissa ilmoitetaan rahoituslähteet ja muut sidonnaisuudet sekä tutkimusryhmän asemat, oikeudet, vastuut, velvollisuudet ja osuudet. Raportissa ilmoitetaan myös tutkimustulosten omistajuuteen ja säilyttämiseen liittyvät päätökset. Tutkimuksessa noudatetaan hyvää hallintokäytäntöä ja henkilöstö- ja taloushallintoa. Tutkijan velvollisuus on noudattaa tutkimusetiikkaa, oli sitten kyseessä opinnäytetyön tekijä tai ammattitutkija. (Vilkkä 2007, 91-97.)Tietokannan tekemiseen saimme ulkopuolista apua, mutta hän näki vain kysymykset ja tilastointi tehtiin itse. Vastauksia säilytettiin lukollisessa laatikossa, johon kenelläkään ei ollut mahdollisuutta päästä katsomaan.

Henkilötietolaki 1999/523 ja laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 1999/621 edellyttävät tutkimusaineiston anonymisointia. Tutkijan tulee kunnioittaa ihmisten yksityisyyttä ja huolehtia käytännössä tutkittavien yksityisyyden suojasta. Henkilötiedot suojataan muuttamalla ne tunnistamattomaksi. Näin ei asiattomat pääse käsiksi henkilötietoihin eikä käyttämään niitä väärin. Myös internet-aineistojen kohdalla pätee samat säännöt. (Vilkka 2007, 91- 97.) Kyselylomakkeissa ei kysely henkilötietoja ja suljetut kirjekuoret avattiin vasta tilastoinnin yhteydessä myöhemmin. Vastaajat olivat myös tutkijoille täysin vieraita.

Kyselyn toteuttamiseen hankittiin lupa kunkin oppilaitoksen koulutusjohtajalta. Oppilaiden vastaaminen kyselyyn oli vapaaehtoista. Kyselyt käsiteltiin luottamuksellisesti ja objektiivisesti antamatta tutkijan oman mielipiteen vaikuttaa asiaan. Ennen kyselyn toteuttamista tehtiin pilottikysely, johon osallistui viisi ammattikoulun opiskelijaa.

Tutkimuksen reliabelius arvioi tulosten pysyvyyttä tutkimuksesta toiseen. Tutkimus on luotettava, kun tulokset pysyvät täsmälleen samana toistetussa kyselyssä tutkijasta riippumatta. Tutkimuksen reliabiliteettia tulisi arvioida jo tutkimuksen aikana. Voidaan kysyä sama kysymys kahteen kertaan eri muodossa. (Vilkka 2007, 149.) Opinnäytetyön kyselyssä saadut vastaukset olivat hyvin samansuuntaisia verrattuna aiemmin tehtyjen tutkimusten kyselyihin.

Tutkimuksen validius tarkoittaa kykyä mitata sitä, mitä oli tarkoitus mitata. Kuinka tutkija on onnistunut operationalisoimaan teoreettiset käsitteet arkikielelle ja onnistunut siirtämään tutkimuksessa käytetyn teorian käsitteet ja ajatuskokonaisuuden lomakkeeseen. Jos tutkija ei ole joutunut tutkimuksessa harhaan esimerkiksi käsitteiden tasolla tai systemaattiset virheet puuttuvat, on tutkimuksen validius hyvä. (Vilkka 2007, 150.) Opinnäytetyön kyselyssä yksi kysymys aiheutti sekaannusta kahdelle vastaajalle, kun he eivät erottaneet perhe- ja parisuhdeväkivaltaa erillisiksi termeiksi. Muuten kysymykset oli ymmärretty hyvin ja vastaukset kohdistettu oikeisiin kysymyksiin.

9.2 Oma pohdinta

Koska viranomaisten toimittamat tilastot kertovat vain ilmitulleista tapauksista, parisuhdeväkivallan todellista määrää ei tiedetä. Vaikka ongelma on laaja, avun hakeminen on vaikeaa ongelman piirteistä johtuen. Usein apua haetaan epävirallisilta tahoilta, kuten perheeltä ja ystäviltä. (Nyqvist 2001, 23- 25.) Opinnäytetyön kyselyn mukaan nuoret olivat käyttäneet monipuolisesti eri auttajatahoja. Vastauksissa tuli ilmi samoja piirteitä, kuin aikaisemmissa tutkimuksissa, jotka osoittivat avun hakemisen olevan vaikeaa. Muutamat vastaajat myös katsoivat, etteivät tarvitse apua, vaan pärjäävät omin avuin.

Nuorten perheväkivallan kokemukset vaikuttavat eri tavalla sukupuolesta riippuen. Tytöt oireilevat sisäänpäin, kun taas pojilla on enemmän aggressioita ja väkivaltaista käyttäytymistä. (Oranen 2001, 57.)

Opinnäytetyön kyselyyn vastanneista vain muutama oli itse joutunut kokemaan perheväkivaltaa, joten sen mukaan on vaikea vielä päätellä alueemme nuorten kokeman perheväkivallan vaikutusta heidän omaan väkivallan käyttöön parisuhhteissa.

Vaikka parisuhdeväkivalta usein mielletäisiin enemmän naista kohtaan tapahtuvana, on hyvä selvittää nykyajan nuorten kokemuksia ja asenteita parisuhdeväkivallasta myös sukupuolen mukaan. Kyselyyn osallistuneista nuorista miehet olivat joutuneet useammin parisuhdeväkivallan kohteeksi.

Kyselyyn osallistuneiden nuorten suhtautuminen kyselyyn oli positiivista ja he halusivat, että asiasta puhuttaisiin enemmän. Yhteistyötaho olisi varmasti saanut enemmän tietoa nuorten parisuhdeväkivallan laajuudesta, jos kysely olisi voitu tehdä monipuolisemmin.

Lisätutkimuskohteena voisi selvittää, minkälaista apua nuoret tarvitsevat ja minkälaista tietoa he tarvitsevat parisuhdeväkivallasta. Parisuhdeväkivallan monimuotoisuutta ei suurin osa kyselyyn osallistuneista nuorista osannut edes mieltää parisuhdeväkivaltaa kuuluvaksi.

Kysely oli suunnattu opiskeleville nuorille, joten tulokset eivät varmastikaan kerro koko totuutta Seinäjoen alueen nuorten parisuhdeväkivallan kokemuksista ja suhtautumisesta siihen. Olisi ollut mielenkiintoista pystyä tekemään laajempi kysely, mutta se ei ollut mahdollista aikatauluongelmien vuoksi. Opinnäytetyön tekeminen aloitettiin innokkaasti. Pitkät välimatkat ja molempien kolmivuorotyö aiheutti heti alkumatkasta hankaluuksia, kun yhteistä aikaa ei tahtonut löytyä. Aikataulujen pettämisen myötä myös kyselyn toteuttaminen laajemmin tuli mahdottomaksi, kun oppilaitosten opiskelijat olivat joko työharjoittelussa tai muuten lopettaneet siltä keväältä opiskelun. Kyselyn saimme vielä toteutettua yhdessä. Kyselyn tietokannan tekemiseen saimme apua sisareni pojalta ja vielä vastauksien kokoaminen tietokantaan onnistui yhdessä. Tietokannan viemisessä Exel- taulukoihin auttoi jälleen sisareni poika, koska sen jälkeen yhteistyömme kariutui parini lopetettua opiskelun koulussamme. Lupauksista huolimatta hänen panoksensa opinnäytetyön loppuun tekemiseksi eivät toteutuneet. Ensimmäinen palautusaika meni umpeen, ja saimme jatkoaikaa työn tekemiseksi. Kuukautta ennen lopullista palautusta, hän luovutti työn tekemisen kokonaan minulle.

Yksin työn tekeminen oli minulle todella raskasta. Tietokoneen käytön olen joutunut opettelemaan koulun myötä, ja tekninen osaamiseni oli todella huonoa. Opiskelukavereilta olen saanut tukea ja apua työn tekemisessä. Varsinainen asia opinnäytetyössä oli jäädä teknisen osaamattomuuden jalkoihin. Oman elämän vaikeudet taas veivät keskittymiskykyä, jolloin opinnäytetyön tekeminen oli todella haasteellista. Luja usko ja halu valmistua sairaanhoitajaksi auttoi lopulta läpi harmaan kiven.

LÄHTEET

- Aaltonen, K. 2011. Nuorten hyvinvointi ja monialainen yhteistyö. Helsinki. Tietosanoma Oy.
- Autio, M. Eräranta, K. & Myllyniemi, S. 2008. Polarisoituva nuoruus. Nuorten elinolot- vuosikirja. Nuorisotutkimusseura, Opetusministeriö, Stakes ja tekijät. Helsinki.
- Björklund, K. 2010. Stalking and violence victimization among Finnish university students. Helsinki. Institute of Behavioural Sciences University of Helsinki.
- Dundefelt, T. 1997 Elämänkaaripsykologia. Porvoo. WSOY.
- Flinck, A. 2006. Parisuhdeväkivalta miehen ja naisen kokemana. Rikottu lemmenmarja. Tampereen yliopisto. Hoitotieteen laitos. Akateeminen väitöskirja.
- Fyysinen väkivalta. 2011. [Verkkosivusto]. Väestöliitto. Saatavana: http://www.vaestoliitto.fi/parisuhde/tietoa_parisuhteesta/parisuhdevakivalta/fyysinen-vakivalta/
- Haaparanta, L.& Oesch, E. 2002. Kokemus. Tampere. Tampere university press.
- Heino, H. Lahti, P& Salonen, K. 1995. Uskonnon kahdet kasvot. Mielen-terveyden tuki vai taakka. Helsinki. Suomen Mielen-terveysseura.
- Heiskanen, M. & Ruuskanen, E. 2010. Tuhansien iskujen maa. Miesten kokema väkivalta Suomessa. Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti
- Ivanoff, P., Kitinoja, H., Rahko, R., Risku, A. & Vuori, A. 2001. Hoidatko minua? Lapsen, nuoren ja perheen hoitotyö. Helsinki: WSOY.
- L 24.7.1998/563. Rikoslaki.

- Lahikainen, A. & Pirttilä-Backman, A-M. 2000. Sosiaalipsykologian perusteet. Helsinki: Otava.
- Lepistö, S. 2010. Nuorten kokema perheväkivalta -malli hyvinvoinnista ja selviytymisestä. Tampere. Acta Universitatis Tamperensis 1552.
- Niemi, J. 2010. Seurusteluväkivalta nuorten kokemana. Tampereen yliopisto. Sosiologia. Pro gradu –tutkielma
- Nuorista Suomessa 2010. [Verkkosivu]. Tutkimuskooste. Suomen nuori-soyhteistyö–Allianssi ry. Saatavana: <http://www.alli.fi/binary/file/-/id/665/fid/793/>
- Nurmirinta, H., Leppämäki, P. & Horppu, S. 2009. Kehityspsykologiaa lapsuudesta vanhuuteen. Helsinki: Kirjapaja.
- Nyqvist, I. 2001. Väkivaltainen parisuhde, asiakkuus ja muutos. Helsinki. Ensi- ja turvakotien liitto.
- Näre, S. 2005. Styylaten ja pettäen. Luottamuksen ongelma ja postindividualismi nuorten sukupuolikulttuurissa. Helsinki. Yliopistokustannus.
- Oranen, M. 2001. Perheväkivallan varjossa. Raportti lapsikeskeisen työn kehittämistä. Helsinki. Ensi- ja turvakotien liitto.
- Oranen, M. 2004. Lapsi ja perheväkivalta. Teoksessa. Söderholm, A., Hallila, R., Kivitie-Kallio, S., Mertsola, J. & Niemi, S.(toim.). Lapsen kaltoinkohtelu. Duodecim. Helsinki:128-152.
- Pajunen, T. 2006. Seksualisoitunut käytös ja sen kohtaaminen terapiassa. Teoksessa: Antikainen, J. & Taskinen, S.(toim.) Seksuaalisesti hyväksikäytettyjen lasten ja lapsia hyväksikäyttäneiden nuorten hoito. Stakes, Helsinki: 1-16.
- Parisuhdeväkivalta. 2011. [Verkkosivusto] Väestöliitto Saatavana:http://www.vaestoliitto.fi/parisuhde/tietoa_parisuhdeesta/parisuhdevakivalta/
- Pehkonen, P. 2003. Naisen puolesta, ei miestä vastaan. Suomalainen naisliike väkivaltaa vastustamassa. Joensuun yliopisto, sosiologian laitos. Sosiologian laitoksen raportteja N:o 2. Joensuu.

- Perheväkivallan muodot. [Verkkosivusto]. Kersanet. [Viitattu 10.5.2011].
Saatavana: <http://www.kersanet.fi/kersanet/vanhemmuus-ja-perheen-kriisit/perhen-kriiseista/perhevakivalta/vakivallan-muodot>
- Perheväkivalta. 2006. [Verkkosivusto]. Tilastokeskus. Saatavana:
http://www.stat.fi/til/polrik/2005/polrik_2005_2006-04-04_tie_001.html
- Piispa, M. 2010. Mitä parisuhdeväkivalta on? [Verkkosivusto]. Terveysten- ja hyvinvoinninlaitos. Saatavana:
<http://www.tervesuomi.fi/fi/julkaisu/13272>
- Pohjanmaa-hanke. 2009.[Verkkosivusto] Saatavana:
<http://www.pohjanmaahanke.fi/Default.aspx?id=455346>
- Poliisi. [Verkkosivusto]. Pari- ja lähisuhdeväkivallan torjuntaan liittyvä lainsäädäntö. [Viitattu 27. 11. 2010]. Saatavana:
<http://www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/pages/9BE0EDB148FCC343C2256FBF003DE0>
- Risikko, P. 2008. Parisuhdeväkivalta on rikos ja ihmisoikeusloukkaus. [Verkkosivusto]. Sosiaali- ja terveysministeriö. Saatavana:
<http://www.stm.fi/tiedotteet/tiedote/view/1220831>
- Salmi, V. 2009 a. Julkaisu nuorten rikoskäyttäytymisestä ja uhrikokemuksista. [Verkkosivusto]. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos. Saatavana:
<http://www.optula.om.fi/Satellite?blobtable=MungoBlobs&blobcol=url&SSURLapptype=BlobServer&SSURLcontainer=Default&SSURIsession=false&blobkey=id&blobheadervalue1=inline;%20filename=mediatieto-te.pdf&SSURIsscontext=Satellite%20Server&blobwhere=1243792840951&blobheadername1=Content-Disposition&ssbinary=true&blobheader=application/pdf>
- Salmi, V. 2009 b. [Verkkosivusto]. Nuoret seurustelusuhdeväkivallan uhreina. Saatavana: <http://tutkimus.keepandshare.com>
- Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Jyväskylä: Gummerus.
- Väkivallan muodot. [Verkkosivusto] . Naisten linja. [Viitattu 10.5. 2011]
Saatavana:

<https://www.naistenlinja.fi/fi/julkinen/tietoa+vakivallasta/pari+lahisuhdevakivalta/vakivallan+muodot>

Väkivalta parisuhteessa ja perheessä. [Verkkosivusto]. TerveSuomi. [viitattu 2.4.11]. Saatavana: <http://demo.seco.tkk.fi/tervesuomi/item/nn:310>

LIITTEET

Liite 1 KYSYMYSLOMAKE

1. IKÄ _____

2. KOULU

Lukio		Ammatillinen oppilaitos		Ammattikorkeakoulu	
-------	--	-------------------------	--	--------------------	--

3. SUKUPUOLI

Nainen		Mies	
--------	--	------	--

4. SIVIILISÄÄTY

Sinkku		Seurustelusuhde	
Avoliitto		Avoliitto	

5. Minkälainen perheesi on ja ketä siihen kuuluu?

6. Oletko nähnyt vanhempiesi välistä väkivaltaa?
Jos olet, millaista?

Kyllä		Ei		En osaa sanoa	
-------	--	----	--	---------------	--

7. Oletko itse joutunut kokemaan perheväkivaltaa?

Kyllä		Ei		En osaa sanoa	
-------	--	----	--	---------------	--

8. Jos olet, minkälaista ja kenen taholta?

9. Onko sinulla ollut seurustelusuhdetta?

Kyllä		Ei	
-------	--	----	--

10. Seurustelukumppanin sukupuoli?

Nainen		Mies	
--------	--	------	--

Ellet ole seurustellut, siirry suoraan kysymykseen 14.

Omat kokemukseni

11. Nykyinen tai edellinen seurustelukumppanini on

LAITA RASTI SOPIVIMPAAN VAIHTOEHTOON	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
a. lyönyt minua			
b. töninyt minua			
c. läimäyttänyt minua			
d. repinyt minua hiuksista			
e. kuristanut minua			
f. vahingoittanut minua teräaseella			
g. sanallisesti loukannut minua			
h. tutkinut sähköpostiani tai kännykkääni			
i. uhannut itsemurhalla			
j. taloudellisesti hyötynyt minusta			
k. alistanut minua uskontoon liittyen			
l. pakottanut tai painostanut minua seksuaaliseen kanssakäymiseen			

12. Olen/olemme joissain tilanteissa päässeet keskustellen sopuun (tilanteessa joka olisi aiemmin johtanut väkivaltaan)

Kyllä	Ei	En osaa sanoa

13. Oletko joskus hakenut/saanut apua ulkopuolisilta tahoilta ja keneltä?

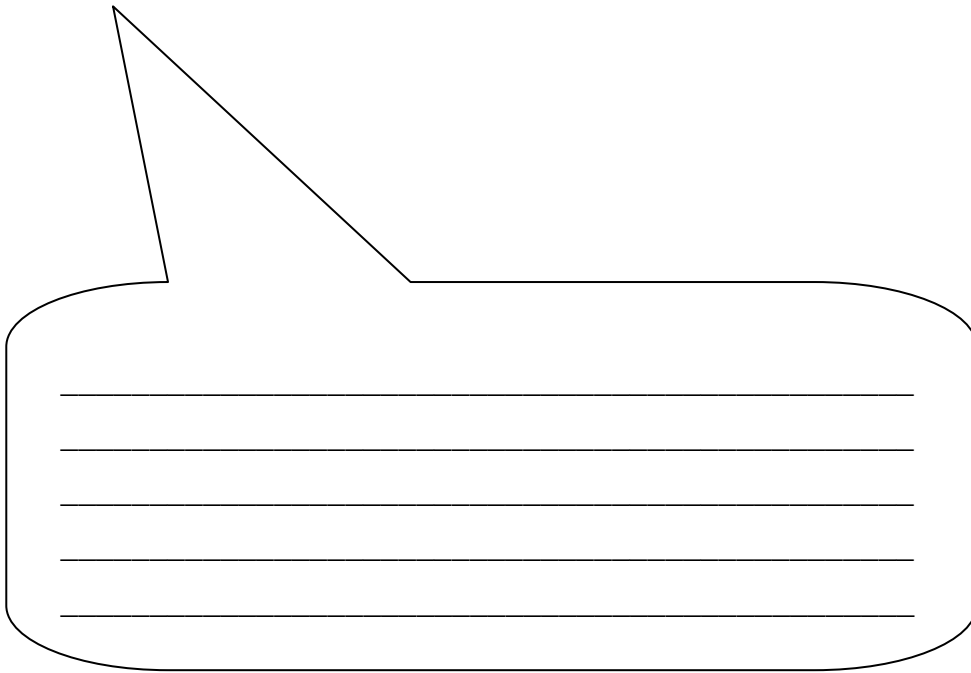
A large speech bubble shape with a tail pointing towards the top left, containing six horizontal lines for text entry.

Omat asenteen

14. Mielestäni parisuhteessa saa

(1= täysin eri mieltä, 2= jokseenkin eri mieltä, 3= en samaa, enkä eri mieltä, 4= jokseenkin samaa mieltä, 5= täysin samaa mieltä)	1	2	3	4	5
a. lyödä toista					
b. töniä toista					
c. läimäyttää toista					
d. repiä toista hiuksista					
e. kuristaa toista					
f. vahingoittaa toista teräaseella					
g. loukata toista sanallisesti					
h. tutkia toisen sähköpostia tai kännykkää					
i. uhata itsemurhalla					
j. yrittää hyötyä toisesta taloudellisesti					
k. alistaa toista uskontoon liittyvissä asioissa					
l. pakottaa tai painostaa toista seksuaaliseen kanssakäymiseen					

Mitä ajatuksia kysely sinussa herätti? Mitä muuta haluaisit sanoa?

A large, rounded rectangular box with a pointed top-left corner, containing five horizontal lines for writing.

Kiitos vastauksistasi ja ajastasi!

LIITE 2

SAATEKIRJE

Hei!

Olemme sairaanhoitajaopiskelijoita Seinäjoen ammattikorkeakoulusta. Teemme opinnäytetyötä Välittäjä 2009–hankkeelle aiheenamme parisuhdeväkivalta. Opinnäytetyössämme tutkimme nuorten asennoitumista parisuhteissa ilmeneviin väkivallan muotoihin.

Nuorten väkivalta on lisääntynyt huolestuttavasti. Tämän kyselyn avulla toivomme saavamme tietoa Seinäjoen alueen nuorten suhtautumista parisuhdeväkivaltaan. Tarkoituksena olisi saadun tiedon avulla kartoittaa nuorten terveyden ja avun tarvetta.

Ohessa kyselylomake, jonka toivomme Sinun täyttävän. Toivomme Sinun pohtivan kysymyksiä niihin vastatessasi. Vastaamalla kyselyyn voit auttaa Välittäjä-2009 projektin toimijoita kehittämään väkivallan vastaista työtä ja auttaa löytämään keinoja parisuhdeväkivallan estämiseksi mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Kysely toteutetaan anonyymisti, jolloin Sinun henkilöllisyyttäsi ei missään vaiheessa tulla kysymään eikä näin ollen saada tietoon.

Kiitos Sinulle!

Oikein mukavaa kesän odotusta!

Sairaanhoitajaopiskelijat Eija Kivistö ja X X, Seinäjoen ammattikorkeakoulu,
Sosiaali- ja terveystieteiden yksikkö

LIITE 3:

Auttavia tahoja:

Poliisi, Etelä-Pohjanmaan poliisilaitos, p. 071 874 0391, hätäkeskus 112, vihjepuhelin: 06 4238555

Seinäjoen perheneuvola, Törnäväntie 27, 4. krs, p. 06 416 2900

Etelä-Pohjanmaan Ensi- ja turvakotiyhdistys ry, Yrjöntie 5 A 101, 2. 61800 Kauhajoki, p. 050 405 2136

Rikosuhripäivystys / Länsi-Suomen aluetoimisto, Kauppapuistikko 26, 65100 Vaasa, aluejohtaja Mika Linden, p. 06 317 5654 gsm. 050 572 9265

Kriisikeskus Mobile, Kauppakatu 1, Järjestötal, 2 krs. 60100 Seinäjoki, p. 06 416 2860 tai 06 416 2861, www.kriisikeskussjk.fi

Nuorisoasema Steissi, matalan kynnyksen paikka nuorille, Keskuskatu 32, K-rappu, 3 krs. 60100 Seinäjoki, p. 06 4166 310 tai p. 06 4166 311, ma-to klo 8-16, ilman ajanvarausta ma-to 9-15

Naisten linja (väkivaltaa ja sen uhkaa kokeneille naisille, tytöille ja heidän läheisilleen), p. 0800 02400, ma-pe klo 16-20, ruotsiksi ke klo 16-20, englanniksi pe klo 16-20, www.naistenlinja.fi

Tukinainen (tukea ja ohjausta seksuaalisen väkivallan ja hyväksikäytön uhreille ja omaisille) p. 0800 97899 ma-pe klo 9-15, la-su15-21, pyhinä ja niiden aattoina klo 15-21, www.tukinainen.fi

Mannerheimin Lastensuojeluliitto, lasten ja nuorten puhelin ja netti, p. 0800 120 400 ja 116 111 maksutta joka päivä (huom! ei suuntanumeroa), ma-pe klo 14-20, la-su 17-20, www.mll.fi/nuortennetti

Jussityö (miehille, jotka haluavat ehkäistä ja katkaista väkivaltaisen käytöksensä), www.jussityo.fi

Miessakit ry (miesten henkisen, psyykkisen ja sosiaalisen kasvun tueksi), www.miessakit.fi, Lyömätön linja, p. 09 6126 6212 tai 044 751 1334, s-posti lyomaton.linja@miessakit.fi

LIITE 4: TAULUKOT

Taulukko 1: Nuorten vastaukset vanhempien välisestä väkivallasta.

Vastaukset prosentteina		
	Miehet	Naiset
Kyllä	7	20
Ei	79	80
En osaa sanoa	14	0

Taulukko 2: Nuorten omat kokemukset perheväkivallasta.

Vastaukset prosentteina sukupuolen mukaan		
	Miehet	Naiset
Kyllä	14	8
Ei	86	92

Taulukko 5: Naisten asennoituminen parisuhdeväkivaltaan prosentteina

Naisten vastaukset	14 a)	14 b)	14 c)	14 d)	14 e)	14 f)	14 g)	14 h)	14 i)	14 j)	14 k)	14 l)
Täysin eri mieltä	100	84	100	100	100	100	64	76	100	100	100	100
Jokseenkin eri mieltä	0	16	0	0	0	0	32	16	0	0	0	0
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	0	0	0	0	4	8	0	0	0	0
Jokseenkin samaa mieltä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Täysin samaa mieltä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Taulukko 6: Miesten asennoituminen parisuhdeväkivaltaan prosentteina

Miesten vastaukset	14 a)	14 b)	14 c)	14 d)	14 e)	14 f)	14 g)	14 h)	14 i)	14 j)	14 k)	14 l)
Täysin eri mieltä	100	64	86	86	100	100	43	64	100	57	93	93
Jokseenkin eri mieltä	0	29	7	14	0	0	36	21	0	36	7	7
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	7	0	0	0	14	7	0	7	0	0
Jokseenkin samaa mieltä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Täysin samaa mieltä	0	7	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0